

STAP VOOR STAP
BLOEMEN
TEKENEN

Copyright © 2024 Quarto Publishing plc

Copyright ontwerp © 2024 Quarto

Eerst uitgegeven in het Engels in 2024 door Search Press Ltd, een imprint van The Quarto Group.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar worden gemaakt op welke manier dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en de auteur.

Oorspronkelijke titel: *The Art of Drawing Flowers*

Copyright © Nederlandse vertaling MMXXIV
Uitgeverij MUS, Gouda

Vertaling: Heleen Kleiboer

Zetwerk: zet-werk.nl

Gedrukt in China

ISBN 978 90 453 2938 3

NUR 476 Teken en, schilderen, kalligrafie
BISAC CRA000000 CRAFTS & HOBBIES /
General // ART010000 ART / Techniques /
Drawing

THEMA AFF Teken en tekeningen / WZG
Cadeauboeken

Uitgeverij MUS is een handelsnaam van BBNC
uitgevers bv, Gouda

www.musboeken.nl

redactie@uitgeverijmus.nl

Inhoud

Dit is Bianca	6
Werken in zwart-wit	8
De basisprincipes van kleuren	10
Beginnen aan een lege pagina	14
Het belang van beginnen met een schets	16

Anatomie van een bloem 18

De onderdelen van een bloem	20
Bloemsymmetrie	22
Beginvormen vaststellen	23
Schotelvormige bloemen	24
Viertallige bloemen	25
Lintbloemen	26
Klokvormige bloemen	27
Trechterbloemen	28
Kroonbloemen	29
Lipbloemen	30
Stervormige bloemen	31
Beker- of komvormige bloemen	32
Buisvormige bloemen	33
Bolvormige bloemen	34
Bloeigestel	35

<i>Bloemen tekenen</i>	36	<i>Bloemen voor journals, papierwaren en wanddecoratie</i>	112
Gebogen lijnen tekenen	38	Overall bloemen	114
Arceren	40	Kransen	116
Tijd om te tekenen	42	Kaders	120
Kersenbloesem: <i>Prunus</i>	44	Patronen	124
Pinksterbloem: <i>Cardamine pratensis</i>	48	Paginagrote ontwerpen	128
Madeliefje: <i>Bellis perennis</i>	52	Bloemstukken	130
Cosmos: <i>Cosmos</i>	56	Letters	134
Grasklokje: <i>Campanula rotundifolia</i>	60	Moderne minimalistische kunst	138
Lelie: <i>Lilium</i>	64		
Hibiscus: <i>Hibiscus</i>	68	Index	142
Narcis: <i>Narcissus</i>	72	Dankwoord	144
Klaproos: <i>Papaver</i>	76		
Vingerhoedskruid: <i>Digitalis</i>	80		
Pompondahlia: <i>Dahlia</i>	84		
Roos: <i>Rosa</i>	88		
Hortensia: <i>Hydrangea</i>	92		
Pioenroos: <i>Paeonia</i>	96		
Bladeren	100		
Kleine bloemetjes	104		
Over compositie	108		

Ditis Bianca

Hallo bloemetje van me, mijn naam is Bianca en ik ben een botanisch illustrator en kunstenaar uit Italië. In dit boek ben ik jouw tekeninstructeur. Voordat we aan ons bloementekenavontuur beginnen, wil ik mezelf graag voorstellen en een beetje inzicht geven in mijn artistieke reis.

Ik heb het geluk gehad dat ik heb mogen opgroeien op het Italiaanse platteland en ik ben van jongs af aan al in de ban geweest van de schoonheid van de natuur. Ik herinner me nog goed hoe ik mijn middagen doorbracht op de veranda, omringd door mijn set van krijtjes in honderd kleuren waarmee ik me een volwaardig kunstenaar voelde. Deze liefde voor tekenen werd in de loop der jaren alleen maar sterker, totdat hij plotseling stopte. Ik weet niet meer precies wanneer het ophield, maar tegen de tijd dat ik in de onderbouw van de middelbare school zat, was ik helemaal gestopt met tekenen. Ik ben pas meer dan vijftien jaar later weer begonnen, toen ik werkte als marketingmanager bij een communicatiebureau in Milaan.

Dus nee, dit is niet het verhaal van de levenslange artistieke ontwikkeling van een klein meisje dat al haar hele leven lang tekent zonder te stoppen. Dit is het verhaal van iemand die allesbehalve een kunstenaar was, totdat ze besloot om er weer een te worden.

Toen ik een tiener was, was het mijn droom om schrijver te worden. Het is dus wel ironisch dat ik, nu ik weer een kunstenaar ben, ook schrijver ben geworden. Ik heb journalistiek gestudeerd en luisterde iets te goed naar de mensen die me vertelden dat ik daar nooit mijn brood mee zou kunnen verdienen, dus ik besloot mijn droom op te geven en een 'echte baan' te zoeken. Ik ging de marketing in en bleef heel lang in die branche werken, totdat bijna al mijn mentale energie op was en ik er echt even tussenuit moest.

Toevallig kwam ik op YouTube een video tegen waarmee je kalligrafie kon leren als een vorm van ontspanning. Dus ik pakte een pen, en in plaats van verhalen te schrijven, schreef ik letters. De eerste letters waren erg lelijk, maar er was (en is) iets aan schrijven met de hand dat zorgt dat mijn ademhaling kalmeert en alles om me heen vervaagt. Er is discipline en creativiteit, er is geduld en de wens om te experimenteren, er zijn regels en de wens om die allemaal te breken.

En toen kwam de dag dat ik niet meer genoeg had aan letters. Ik was gecharmeerd van de bloemenkaders die sommige kalligrafen rondom citaten tekenden, omdat die er altijd zo mooi uitzagen. Ik wilde ook zo leren tekenen. En zodoende begon ik, bloem voor bloem, minder te schrijven en meer te tekenen. Met botanisch tekenen kan ik mezelf nu uitdrukken zoals ik altijd al heb gewild, alsof deze kunst altijd al in me heeft gezeten en gewoon lag te wachten tot ik hem ontdekte.

In de loop der jaren heb ik mijn vaardigheden verbeterd en verschillende vormen van botanische tekenkunst verkend, maar mijn voornaamste medium bestaat uit zwart-witte inkttekeningen, met af en toe een beetje aquarel.

De natuur zelf is mijn voornaamste muze en leraar. De kleuren, texturen en verfijnde details van planten inspireren me onophoudelijk om mijn werk te verbeteren en mezelf op een hoger niveau uit te drukken, in de hoop een persoonlijke noot toe te voegen aan al mijn illustraties, zodat ze direct herkenbaar zijn als mijn werk. Ik stop mijn hart en ziel in al mijn tekeningen.

Ik heb dit boek geschreven omdat ik ervan overtuigd ben dat botanische tekenkunst niet moeilijk hoeft te zijn om te leren. Veel mensen die mijn werk zien, zeggen 'dat zou ik nooit kunnen' of 'ik wou dat ik jouw talent had'. Als je het mij vraagt, is talent een woord zonder betekenis. Het enige wat je nodig hebt om bloemen te leren tekenen is een sterke wil en veel geduld. Met die twee dingen kom je een stuk verder dan je met alleen talent ooit zou kunnen komen.

Met dit boek hoop ik mijn passie voor deze kunst te delen en artiesten in de dop te inspireren een potlood op te pakken, de wereld om zich heen te observeren met hernieuwde nieuwsgierigheid en te beginnen aan een spannende ontdekkingsreis door de wereld van botanische illustratie.

Moge je artistieke inspanning opbloeien als de bloemen die je tekent.

Met dankbare groet,
Bianca

A handwritten signature in black ink, reading 'Bianca' in a cursive, flowing script.

Beginnen aan een lege pagina

Een lege pagina aanpakken is misschien wel de spannendste en meest intimiderende ervaring waar je tijdens je artistieke reis mee te maken krijgt, maar ergens is dit ook precies waar het kunstenaarschap om draait: je vaardigheden gebruiken om iets te creëren waar voorheen niets was.

Als je nog geen beeld hebt van wat je wil maken of als de lege pagina je eerder blokkeert dan inspireert, heb je misschien wat aan de volgende tips.

OMARM DE LEEGTE

Een goede manier om af te komen van de intimidatie die je voelt bij een lege pagina is om de pagina te zien als de plek waar je ideeën tot leven zullen komen, een plek waar je bovenal volledige vrijheid hebt.

BEGIN KLEIN

Een groot wit stuk papier voelt misschien een stuk intimiderender dan een klein stukje. Pak er een schetsboekje bij of maak kleinere kaders op het grote papier om de ruimte waarin je gaat werken af te bakenen en minder overweldigend te laten aanvoelen.

ZOEK INSPIRATIE

Als het je niet lukt om aan ideeën te komen, blader dan door wat kunstboeken, de sociale media van je favoriete kunstenaars of foto's van de natuur om inspiratie voor je werk te vinden. Je kunt ook een collectie samenstellen van werken die je inspirerend vindt, zodat je altijd nieuwe ideeën tot je beschikking hebt.

MINIATUURSCHETSEN

Je hoeft natuurlijk niet meteen een volwaardige schets van je werk te maken. Miniatuurschetsen zijn kleine versies van je idee die je kunnen helpen om snel verschillende composities en elementen uit te proberen. Dit is een perfecte manier om wat extra vrijheid te vinden om te experimenteren.

GEDAAN IS BETER DAN PERFECT

Soms staat de angst om fouten te maken, of om een kunstwerk te maken dat niet baanbrekend is, je voortgang in de weg. Fouten horen bij het creatieve proces, dus raak niet ontmoedigd en gebruik ze als leermomenten. Je kunt van elke poging leren en oefening baart kunst.

DWING JEZELF NIET TE VEEL

Sommige dagen zijn gewoon geen goede dagen om te oefenen, en dat is prima. Soms heb je slechts een klein duwtje nodig, terwijl op andere dagen proberen door te zetten ertoe kan leiden dat je je potlood wekenlang niet meer

aanraakt. Wees lief voor jezelf en leer te luisteren naar wat je brein je vertelt. Als je het gevoel hebt dat je vast zit of gefrustreerd raakt, kan het soms helpen om weg te lopen bij de lege pagina. Als je later terugkomt, heb je hopelijk weer een frisse blik.

BREEK HET IJS

Het allermoeilijkste is vaak om überhaupt te beginnen. Probeer iets eenvoudigs te tekenen, of zomaar iets willekeurigs, om je creativiteit aan te wakkeren.

JE BENT NIET DE ENIGE

Onthoud dat je niet de enige bent. Elke illustrator krijgt te maken met de lege pagina en met een wisselende mate van enthousiasme. Het belangrijkste is dat je de uitdaging aangaat en geniet van de creatieve reis. Geef jezelf wat tijd, dan zul je al snel je eigen unieke aanpak en stijl ontwikkelen, waardoor de lege pagina steeds minder intimiderend wordt en eerder een uitnodigend doek wordt waar jouw kunst tot bloei kan komen.

Het belang van beginnen met een schets

De instructies in dit boek zijn weergegeven in pen, voor extra duidelijkheid en leesbaarheid. Het is weliswaar verleidelijk om ook een pen op te pakken en direct te gaan tekenen, maar overhaast te werk gaan kan leiden tot teleurstellende resultaten. Schetsen met potlood is een hele belangrijke stap in het illustratieproces, misschien zelfs de belangrijkste. Je schets vormt namelijk de basis voor je kunstwerk en vanaf die bouw je je werk op, lijn voor lijn. Daarom mag je deze stap eigenlijk niet overslaan, een paar uitzonderingen daargelaten, en is het goed om jezelf deze gewoonte al vanaf het begin van je botanische tekenavonturen aan te leren.

GOEDE OEFENING

In het algemeen helpt regelmatig schetsen om je tekenvaardigheid op te bouwen. Hoe meer je oefent, hoe beter je uiteindelijk wordt in het op papier uitwerken van de ideeën in je hoofd.

VERBETEREN

Schetsen is belangrijk om stress weg te nemen uit het tekenproces. Als je weet dat niets van wat je tekent blijvend is en dat alles verbeterd kan worden, valt er een last van je schouders en kun je verschillende ideeën verkennen zonder meteen vast te zitten aan een definitieve versie.

PROBLEMEN EN OPLOSSINGEN

Schetsen is ook een handig hulpmiddel voor het oplossen van problemen en een betere tijdmanagement. Wanneer je schetst, realiseer je je misschien dat je idee mogelijke problemen met zich meebrengt met betrekking tot de grootte en positie van bepaalde elementen en met betrekking tot de algemene balans van de compositie. Als je deze problemen in een vroeg stadium ontdekt, kun je oplossingen vinden en je schets verfijnen, waardoor je later frustratie voorkomt: wijzigingen aanbrengen in een schets is veel

sneller en gemakkelijker te doen dan in een verder uitgewerkte tekening. Dankzij deze efficiëntie bespaar je op lange termijn tijd en materiaal.

FEEDBACK VAN KLANTEN

Als een kunstenaar een werk maakt in opdracht van een klant, is het gebruikelijk dat de kunstenaar de klant een aantal mogelijkheden laat zien vanuit de schetsfase en vervolgens, zelfs als een van de opties gekozen is, de schets blijft verfijnen op basis van feedback van de klant totdat deze tevreden is. Zo kan de kunstenaar erop vertrouwen dat iedereen op één lijn zit voordat het uiteindelijke kunstwerk geproduceerd wordt, wat tijd en gedoe bespaart.

DOODLEN

De uitzondering op de regel, en de enige keer dat ik je aanraad om direct met pen aan de slag te gaan en het schetsproces over te slaan, is als je aan het doodlen bent. Doodles zijn bedoeld om met pen te tekenen, omdat het een techniek is die bij uitstek geschikt is voor snel en zorgeloos werk, waarin fouten niet alleen omarmd worden maar ook worden gekoesterd als deel van de charme. Doodles zijn afhankelijk van oefening en herhaling

van onderdelen die zo snel en gemakkelijk zijn dat ze met alleen spiergeheugen kunnen worden uitgevoerd, zonder er al te veel over na te denken. Dus als je de bloemen eerst schetst, zou je het proces alleen maar vertragen en mis je ook het plezier van het doodlen.

Hoofdstuk 1

Anatomie van een bloem

De onderdelen van een bloem

Bloemen zijn de geslachtsorganen van een plant. Ze hebben verschillende functies, waaronder het aantrekken van insecten voor bestuiving.

Om beter te worden in het tekenen van bloemen kan het helpen om je plantkunde bij te spijkeren: een beetje basiskennis over de onderdelen van een bloem en waar ze voor dienen kan je helpen beter te tekenen.

KELK

Kelkblaadjes zijn gewone bladeren die vergroeid zijn tot stevige blaadjes die de bloemknop beschermen en de bloemblaadjes ondersteunen zodra de bloem in bloei is. De kelkblaadjes, of sepalen, worden samen de kelk, of calyx, genoemd.

MEELDRAAD

De mannelijke geslachtsorganen van een bloem, die bestaan uit dunne helmdraden met bovenop helmknoppen, waar stuifmeel geproduceerd wordt.

BLOEMKROON

Alle kroonblaadjes bij elkaar.

Lelie

Hoofdstuk 3

Bloemen voor journals, papierwaren en wanddecoratie

Overal bloemen

Nu is het tijd om je nieuwe vaardigheden en alles wat je hebt geleerd te gebruiken om je notitieboeken, papierwaren en interieurdecoratie levendiger, eleganter en mooier te maken. We leven in een wereld die steeds verder dreigt te digitaliseren, maar de schoonheid van handgeschreven briefjes en gepersonaliseerde papierwaren blijven ongeëvenaard en met een leuke botanische tekening maak je van een uitnodiging, bedankkaartje of cadeautje een echt origineel en persoonlijk aandenken.

Over journals

Een journal bijhouden is een effectief hulpmiddel voor mentale gezondheid dat steeds populairder wordt. Journals bieden ruimte voor zelfreflectie, stressvermindering en persoonlijke groei. Door tekeningen van bloemen op te nemen in je journal kun je deze gewoonte verweven met je artistieke expressie en van je journal een prachtige tuin maken, waarvan elke pagina een reflectie is van je unieke stijl en persoonlijkheid.

Een specifieke methode om journals bij te houden is het gebruik van de zogeheten bullet journals. Deze journals hebben de afgelopen jaren de wereld veroverd als creatieve en georganiseerde manier om niet alleen je gedachten te ordenen, maar ook je dagelijkse activiteiten te plannen en je gevoelens bij te houden.

Het concept van de bullet journals werd voor het eerst bedacht door designer Ryder Carroll en houdt in dat je een leeg (vaak gestipt) notitieboekje verandert in een volledig unieke planner met agenda's, maandelijke, wekelijkse en dagelijkse logboeken, takenlijsten, trackers, doelen en ruimte voor gedachten en gevoelens. Zie bulletjournal.com voor meer informatie over hoe je dit doet.

Je kunt alles wat je hebt geleerd over botanisch tekenen gebruiken om de pagina's in je bullet journal op te leuken. Maak de pagina's visueel opvallender door een vleugje natuurlijke schoonheid toe te voegen.

TIPS VAN BIANCA

- Begin altijd met het plannen en uitschetsen van de lay-out van een pagina en bedenk hoe de bloemen een aan- of opvulling kunnen zijn voor lege ruimtes, zoals randen, kopteksten of decoratieve elementen rond je maandelijke of wekelijkse planning.
- Houd rekening met het papier van je bullet journal en test vooraf het gekozen medium om te voorkomen dat het onverwachts uitloopt of vlekt. Stiften en finelinerpennen zijn altijd een veilige keuze.
- Vier de wisseling van de seizoenen door bloemen van het seizoen of de geboortemaand te verwerken in de pagina's van je bullet journal.
- Wees niet bang om nieuwe dingen te proberen, omarm afwisseling en onthoud dat elke pagina een kans biedt om nieuwe ontwerpen te verkennen en je creatieve grenzen te verleggen.

Geen grenzen

Je kunt allerlei soorten papierwaren opfleuren en eleganter maken met bloementekeningen. Door botanische elementen op deze manier te gebruiken kun je je artistieke talent laten zien en misschien zelfs je eigen creatieve bedrijfje beginnen.

Je kunt botanische tekeningen toevoegen aan wenskaarten en de bijbehorende enveloppen; papierwaren en naamkaartjes voor bruiloften; omslagen van notitieboeken of journals; kalenders, planners en takenlijsten; maar ook boekenleggers, draagtassen en ingelijste wanddecoratie.